

Stare decisis policajno-správnych činností

Anotácia: Štúdia sa zaoberá otázkou uplatňovania princípu *stare decisis* v oblasti policajno-správnych činností v podmienkach Slovenskej republiky. Vychádza z predpokladu, že hoci slovenský právny poriadok formálne neuznáva súdne rozhodnutia ako záväzný prameň práva, v aplikačnej praxi možno identifikovať ustálenú judikatúru, ktorá má *de facto* precedenčný charakter. Cieľom práce je analyzovať rozhodovaciu činnosť správnych súdov v konkrétnych prípadoch výkonu verejnej správy zo strany Policajného zboru – najmä v oblasti správneho trestania, kontroly dokladov a zaistenia cudzincov – a posúdiť jej vplyv na právnu istotu a zákonnosť konania orgánov verejnej moci. Výskum ukazuje, že aj v kontinentálnom právnom systéme existujú mechanizmy pripomínajúce anglosaský model precedensov, ktoré zohrávajú čoraz významnejšiu úlohu pri výkone správnej a bezpečnostnej činnosti.

Kľúčové slová: judikatúra, rozhodnutia súdov, Policajný zbor, verejná správa, policajno-správne činnosti, *stare decisis*, *ratio decidendi*, policajno-administratívne činnosti, policajná správa.

Úvod

Otázka záväznosti súdnych rozhodnutí v kontinentálnom právnom systéme, ktorého súčasťou je aj Slovenská republika, sa dlhodobo pohybuje na pomedzí právnej dogmatiky a praktickej potreby právnej istoty. Kým klasická právna doktrína vychádza z predstavy, že súdne rozhodnutia nie sú formálnym prameňom práva, aplikačná prax verejnej správy, ale i samotné súdy čoraz častejšie reflektujú na predchádzajúce rozhodnutia ako na autoritatívne zdroje výkladu. Tento posun od striktno normatívneho chápania práva smerom k pluralitnejšiemu a flexibilnejšiemu modelu právotvorby vyvoláva potrebu systematickej analýzy judikatúry, najmä v oblastiach, kde sa právna teória stretáva s výkonom verejnej moci. Jednou z takýchto oblastí sú policajno-správne činnosti, ktoré predstavujú špecifický segment správneho práva aplikovaný orgánmi Policajného zboru. Vzhľadom na narastajúci počet súdnych rozhodnutí, ktoré priamo reagujú na spôsob výkonu týchto činností, vzniká otázka, do akej miery možno hovoriť o formovaní *de facto* precedensov a následne aj o ich vplyve na právnu istotu adresátov verejnej správy. Princíp *stare decisis*, hoci formálne nevymedzený ako záväzný v slovenskom právnom poriadku, sa v aplikačnej praxi objavuje čoraz častejšie a plní významnú funkciu v procesoch rozhodovania správnych súdov, najmä pri zabezpečovaní jednotnosti výkladu a predvídateľnosti práva. Cieľom tejto štúdie je preto preskúmať, či a v akom rozsahu možno v oblasti policajno-správnych činností identifikovať existenciu ustálenej rozhodovacej praxe súdov, ktorú by bolo možné kvalifikovať ako *stare decisis* v jeho oslabenej - presvedčivej podobe. V rámci výskumu sa zameriavame najmä na judikatúru správnych súdov, ktorá reflektuje činnosti Policajného zboru pri výkone správy vo vybraných agendách, ako je napríklad kontrola povinného zmluvného poistenia, správne trestanie či zaistenie cudzincov. Zároveň skúmame, aký dopad má táto judikatúra na výkon verejnej správy a ako môže prispieť k väčšej právnej predvídateľnosti a ochrane základných práv jednotlivcov. Tento výskum je realizovaný v rámci spracovávania **vedecko-výskumnej úlohy č. 274** s názvom „*Vplyv rozhodnutí súdov na bezpečnostnoprávnu činnosť Policajného zboru vo verejnej správe.*“¹

¹ HAŠANOVÁ, J., P. ANDOROVÁ a kol. *Vplyv rozhodnutí súdov na bezpečnostnoprávnu činnosť Policajného zboru vo verejnej správe: Projekt medzinárodnej vedeckovýskumnej úlohy*. 1. vyd. Bratislava: Akadémia Policajného zboru, 2024. 36 l. Výsk. 274.

1 Precedenčné právo na Slovensku

Stare decisis (prekladom z latinčiny: *zotrvať na rozhodnutom*) je princíp v angloamerickom systéme práva, ktorý sa zjednodušene vysvetľuje ako „*povinnosť rozhodovať o kauzách so substanciálne rovnakými faktmi rovnakým spôsobom*.“² Inými slovami možno povedať, že *stare decisis* predstavuje princíp, že rovnaké prípady by sa na súde mali rozhodovať rovnako. V súčasnosti existujú dve varianty doktrínalnej náuky v oblasti *stare decisis*. „*Prvým variantom tejto zásady je jej silná podoba, ktorá považuje precedens za záväzný. Existuje však aj druhý variant tejto zásady, a to je jej slabá podoba, ktorá považuje precedens za presvedčivý*.“³ V kontinentálnom právnom systéme, teda aj v Slovenskej republike, minimálne v právnej doktríne neplatí silná podoba zásady *stare decisis* a časť predstaviteľov súčasnej právnej doktríny v kontinentálnej Európe vytrvalo odmieta rozhodnutia súdov uznať ako prameň práva. Rozhodnutia súdov sú podľa nášho názoru nepochybne gnozeologickým prameňom práva, nakoľko je možné z nich získať relevantné informácie o práve a právo tak spoznať, prípadne materiálным prameňom za určitých situácií, ak nejaké neustále opakujúce sa rozhodnutia súdov nakoniec prispeli k vzniku formálneho prameňa práva. Ak však hovoríme o formálnom prameni práva, súdne precedensy sa za formálny prameň nepovažujú. „*V kontinentálnej právnej kultúre (vrátane slovenského systému práva) nie sú precedensy prameňom práva. Súdny právo netvorí, iba ho pri aplikácii vykladajú*.“⁴ Ďalej však Nesvadba dodáva, že ani tento výklad súdov nie je právne záväzný, no v skutočnosti je vplyv judikatúry na rozhodovanie prípadov rovnakého druhu nižšími inštanciami veľmi intenzívny. „*Výklad obsiahnutý v rozhodnutiach, ktoré sú publikované v oficiálnych zbierkach, je rešpektovaný v následnej súdnej i správnej praxi*.“⁵ Ako vidieť, zásadným pojmom pre vyriešenie problému s vnímaním súdnych rozhodnutí spočíva v teórii prameňov práva a s odlišným vnímaním prameňov práva očami právneho pozitivistu, očami jusnaturalistu a očami legalistu, ktorí majú odlišný pohľad na pôvod práva ale zhodujú sa na tom, že pramene práva obsahujú všeobecne záväzné právne pravidlá správania sa.⁶ Na záväznosť rozhodnutí súdov sú teda v právnej vede rôzne názory, kým niektorí striktne používanie judikátov odmietajú, niektorí sa nimi argumentačne oháňajú, žiaľ aj viac než s pozitívnym právom. V slovenskom právnom poriadku má však právna veda vo vzťahu k právnym precedensom rovnaké postavenie, samozrejme za predpokladu, ak tieto dva gnozeologické, prípadne aj materiálne pramene, porovnávame s formálnymi normatívnymi právnymi aktami v slovenskom právnom poriadku. Doktrínálne publikácie, právna veda a právna náuka patria v celosvetovom meradle medzi ostatné pramene práva.⁷ V slovenskom právnom poriadku však rovnako ako súdne rozhodnutie (samozrejme bežné rozhodnutie, napríklad rozhodnutie mestského súdu) nemá absolútne záväzný charakter. Káčer uvádza, že: „*Predstavte si, že hľadáte argumenty na podporu žaloby, ktorú podávate na okresný súd. Zákon, z ktorého vychádzate, má viacero možných výkladov a vy chcete súd presvedčiť, že výklad, ktorý ste zvolili vy, je ten najsprávnejší. Zhodou okolností viete ako argument vo svoj prospech použiť jednak názor časti domácej právnej vedy, jednak aj názor najvyššieho súdu. Oba z týchto právnych názorov sú čo do svojej argumentačnej presvedčivosti rovnaké. Aj tak je koniec, koncov dôležité pri platnosti*

² KÜHN, Z. Doktrína *stare decisis* v zemích common law. In: *Právnik*, 1999. č. 8. s. 690.

³ FÁBRY, B., R. KASINEC a M. TURČAN. *Teória práva. Druhé prepracované vydanie*, s. 131.

⁴ NESVADBA, A. a A. ZACHOVÁ, A. *Teória štátu a práva*, s. 145.

⁵ Tamtiež. s. 145.

⁶ KÁČER, M. *Prečo zotrvať pri rozhodnutom. Teória záväznosti precedentu*, s. 16.

⁷ FÁBRY, B., R. KASINEC a M. TURČAN. *Teória práva. Druhé prepracované vydanie*, s. 133.

precedensu to, ako ho vníma objektívne právo, z ktorého neskôr vyplývajú jednotlivé subjektívne práva.“⁸ Lenže **právna veda** má jednu veľmi dôležitú úlohu prameniáciu z jej podstaty, ak ju vnímame ako „vedu“ – a tou je odvodená úloha z úlohy každej vedy, t.j. **zachytávať objektívnu realitu**. Dnešná veda sa vyznačuje svojou systémovosťou poznatkov o zákonitostiach objektívnej skutočnosti. Aj Filkorn hovorí o vede ako o „*odraze reality v našom vedomí*“.⁹ **Veda má teda odrážať realitu**, a to sa nepochybne týka aj právnej vedy. Právna veda zjednodušuje a systematizuje právne javy aby sa v nich človek vedel orientovať a vedeli sme ich rozumovo spracovať. „*Poslaním právnej vedy je avšak aj vysvetlenie vzniku práva v spoločnosti, jeho justifikácia, t.j. vysvetlenie nielen toho ako vzniká, ale aj toho, prečo v spoločnosti nevyhnutne vzniká a trvá, vysvetlenie pôsobenia práva v spoločnosti, zdokonalenie tvorby práva atď.*“¹⁰ Ignorovanie vplyvu súdnych rozhodnutí na právo a ignorovanie ich aplikácie v procese rozhodovania súdov právnou vedou, kedy súdy radšej uprednostnia judikát, než právnou vedu ako podporný argument, **vedie vo vede k prehnanému scientizmu**, pri ktorom dochádza k „*odtrhnutiu vedy od praxe a pestovanie neplodnej vedy pre vedu.*“¹¹ Je teda zrejmé, že argument právnej vedy o tom, že sme v kontinentálnom právnom systéme je nedostatočne silný, lebo teória má odrážať prax a veda má odrážať realitu. Ak má veda odrážať realitu a vo viacerých zdrojoch tvorcovia právnej vedy tvrdia, že rozhodnutia súdov sú prameňmi práva *de facto*, ale nie *de iure*,¹² je možné predpokladať, že v budúcnosti sa postupne stanú všetky rozhodnutia súdov pramene práva aj *de iure*, t.j. *bude v pozitívnom práve nespochybniteľne zakotvené, že sú prameňom práva?* Obávame sa, že taká jednoduchá cesta to nebude, a to najmä preto, že táto **problematika platnosti súdnych rozhodnutí v kontinentálnom právnom systéme nie je nová** a právni teoretici sa s ňou preukázane zaoberajú už vyše storočia. Charles Carroll Soule v roku 1907 v americkom právnickom časopise *The Green Bag* uverejnil vedeckú prácu, ktorá pojednáva o súdnych rozhodnutiach v kontinentálnej Európe. Vo vedeckej práci poukázal na výrazný rozpor medzi teóriou a praxou vo vzťahu k súdnym rozhodnutiam: „*Rýchlo som zistil, že v Európe existuje výrazné rozdelenie toho, čo by sme mohli nazývať učebnicovou (právnou) literatúrou na teoretickú a praktickú – rozlíšenie uznávané v Taliansku pri usporiadaní katalógov kníhkupcov.*“¹³ Ďalej poukazuje na rozpor v tom, že v právnych knihách v európskych krajinách sa nachádzajú judikáty: „*Už aj najbežnejšie (najjednoduchšie) preskúmanie európskych právnych kníh ukazuje, že rozhodnutia súdov sú publikované v mnohých číslach časopisov za sebou a sú citované v manuáloch, ktoré sú určené na použitie právnikmi. Prečo by mali byť tieto citácie (rozsudkov) také hojné, ak nie sú rozhodnutia považované za precedensy?*“¹⁴ Prostredníctvom diplomatických a konzulárnych zástupcov Spojených štátov amerických v Európe bol autor zoznámený s vedúcimi osobnosťami právnej vedy (profesormi práva) a právnikmi, ktorí právo reálne vykonávajú aby mohol tento problém skúmať. Mal jedinú výskumnú otázku, ktorú prostredníctvom riadeného rozhovoru kládol respondentom: „*Sú rozhodnutia vašich súdov považované za záväzné precedensy?*“ Problematiku skúmal v krajinách: Španielsko, Taliansko, Rakúsko, Maďarsko (Uhorsko) a vo Švajčiarsku, teda aj

⁸ KÁČER, M. *Prečo zotrvať pri rozhodnutom. Teória záväznosti precedentu*, s. 80.

⁹ FILKORN, V. *Povaha súčasnej vedy a jej metódy*, s. 12.

¹⁰ KNAPP, V. *Vedecká propedeutika*, s. 46.

¹¹ BUZALKA, J. *Teória bezpečnostných rizík*, s. 7.

¹² Pozri napríklad: NESVADBA, A. a A. ZACHOVÁ. *Teória štátu a práva*, s. 145. alebo CIBULKA, E. a kol. *Štátoveda*, s. 233. alebo PRUSÁK, J. *Teória práva*, s. 419.

¹³ SOULE, C. CH. *Stare decisis in continental Europe*. In: *The Green Bag*, zväzok 19, č. 8, august 1907, s. 460-461.

¹⁴ Tamtiež, s. 460.

v krajinách blízkych nášmu právnemu systému (najmä Rakúsko a Uhorsko). V Španielsku bolo rozhodnutie súdu vnímané ako precedens, ak ho vydal Najvyšší súd a podobných rozhodnutí bolo dva a viac (jeden nestačil). V Taliansku, že precedensy sú uznávané ako logický argument pre advokátov pred súdom s mimoriadnou váhou.¹⁵ Pre nás sú však podstatné výsledky jeho výskumu z dobového Rakúska, kde už v roku 1907 platil *Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch*, t.j. rakúsky všeobecný občiansky zákonník z roku 1812 (ďalej len „ABGB“), ktorý v § 12 uvádza: „*Nariadenia vydané v jednotlivých prípadoch a rozsudky vynesené súdnymi stolicami vo zvláštnych právnych rozporoch nikdy nemajú moc zákona, nemôžu byť vzťahované na iné prípady alebo na iné osoby.*“¹⁶ Rakúsky právnik však pri výklade § 12 ABGB v roku 1907 odkazoval na § 7 ABGB pričom uviedol, že: „*Ak nemožno rozhodnúť o prípade ani z textu, ani z prirodzenej konštrukcie zákona, je potrebné zohľadniť podobné prípady, ktoré sú podobné v zákonoch, a dôvody iných s nimi súvisiacich zákonov. Ak zostane prípad stále nejasný, musí byť rozhodnutý s preskúmaním rozhodnutí súdov, aby som našiel niečo, čo by podporilo môj právny názor.*“¹⁷ Aj keď v skutočnosti § 7 ABGB odkazuje v prípade nejasností na preskúmanie prirodzených právnych zásad, **je z riadeného rozhovoru zrejmé, že už v minulosti (1907) sa v strednej Európe na skúmanie prirodzených právnych zásad používali rozhodnutia súdov, respektíve judikatúra.** V Uhorsku sa v 19. až 20. storočí takisto riešila jednotnosť súdnictva a súdnych rozhodnutí.¹⁸ Judikatúra bola jednou z otázok právnej vedy a najmä právnej praxe aj počas existencie Československa v rokoch 1918 až 1938, kedy napríklad advokáti, štátni zástupcovia aj nižšie súdy s nimi argumentovali s judikátmi ako s presvedčivým zdrojom výkladu práva, pričom rozhodnutia Najvyššieho súdu v Brne a Najvyššieho správneho súdu sa systematicky publikovali.¹⁹ Štandardné učebnice a komentáre medzivojnového obdobia bežne citovali judikáty, čo posilňovalo ich *de facto* normotvorný vplyv. Právna doktrína však hovorila o judikatúre ako o prameni poznania práva, nie o prameni práva v hierarchii noriem. V právnický slovník z roku 1978 uvádza, že „*jednou z významných úloh Najvyššieho súdu Československej socialistickej republiky ako najvyššieho súdneho orgánu ČSSR je napomáhať svojou činnosťou k zaisteniu jednotnosti rozhodovacej činnosti všetkých súdov v ČSSR – k zjednocovaniu judikatúry. Túto úlohu plní Najvyšší súd ČSSR svojou vlastnou rozhodovacou činnosťou a vydávaním stanovísk k dôležitým právnym problémom, aby bol zaistený ich jednotný výklad v praxi.*“²⁰ Slabá podoba zásady *Stare decisis* je na území Slovenska a v kontinentálnom právnom systéme prítomná už dlhodobo. V Európe nejde len o dočasný trend alebo trend prúdiaci k nám z anglosaských krajín, ako na to niektorí poukazujú, ale je to dlhodobou aj problematickou otázkou v oblasti právnej vedy. Napriek jej teoretickej problematickosti považujeme za potrebné sa jej venovať, lebo má priamy dopad na prax.

¹⁵ Z rozhovoru s predstaviteľom talianskeho Najvyššieho súdu z roku 1907: „*Nižší súd v Ríme by bol nerozumný, keby ignoroval precedens citovaný z Najvyššieho súdu, pretože jeho rozhodnutie by bolo určite zrušené, ak by sa naň podalo odvolanie.*“ Z originálu: „*But he added that a lower court in Rome would be foolish to disregard a precedent cited from the Supreme Court because its decision would surely be reversed if appealed from.*“ Pozri viac v: SOULE, C. CH. *Stare decisis in continental Europe*. In: *The Green Bag*, zväzok 19, č. 8, august 1907. s. 460-461.

¹⁶ § 12 *Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch*.

¹⁷ SOULE, C. CH. *Stare decisis in continental Europe*. In: *The Green Bag*, zväzok 19, č. 8, august 1907. s. 461.

¹⁸ Pozri viac: A dôntvényjog alakulása a kezdetektől 1949-ig. In: *konyvtar.parlament.hu*, 2025. [online]. [cit. 22. júla 2025]. Dostupné na internete: <https://konyvtar.parlament.hu/web/orszaggyulesi-konyvtar/dontvenyjog>

¹⁹ VETEŠNÍK, P. *Správní soudnictví v ČR v letech 1918 – 1938 v evropském kontextu*. Dizertačná práca. Praha: Právnická fakulta, Univerzita Karlova, 2018. s. 44.

²⁰ MADARA, Z. a kol. *Právnický slovník A-O*, s. 324.

V súčasnosti má teda rozhodnutie súdu v kontinentálnej právnej kultúre precedenčné účinky vyplývajúce z viacerých princípov právneho štátu, predovšetkým z princípu právnej istoty a princípu legitímnych očakávaní. „*Je to práve princíp právneho štátu, ktorý vyžaduje, aby rovnaké veci boli posudzované podobne a rôzne veci odlišne. Dodržiavaním tohto pravidla sa sleduje princíp právnej istoty a dôvery jednotlivca v súdne rozhodnutie, a teda v platné právo.*“²¹ *Precedensy de iure* už v slovenskom právnom poriadku niekde existujú a vychádzajú z čl. 144 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Týka sa to len judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky a vychádza to z objektívneho práva, pričom to už *de iure* predstavuje formálnu viazanosť predchádzajúcim rozhodnutím súdu. V správnom práve, v rámci pozitívneho práva, jednoznačný záver o záväznosti rozhodnutí súdov obsiahnutý nemáme,²² a ak sme vyššie poukazovali na dôležitosť vedy ako tej, ktorá má odrážať realitu, tu musíme poukázať aj na to, že **veda má aj systematizovať poznatky**,²³ čo v oblasti záväznosti rozhodnutí súdov, bez zmeny súčasného pozitívneho práva, nebude zatiaľ možné. My sa v rámci našej štúdie budeme zaoberať *precedensom de facto* v policajno-správnych činnostiach.

2 Policajno-správne činnosti a ich skúmanie

Predmetom nášho skúmania sú súdne rozhodnutia, ktoré boli vydané v oblasti policajno-správnych činností. Policajno-správne sú činnosti realizované v rámci policajnej správy. Predmetom teórie policajnej správy je podľa profesora Balgu „*konkrétne, skutočná policajno-administratívna činnosť v procese jej fungovania*“.²⁴ Policajno-správne činnosti chápeme v rámci našej štúdie ako činnosti, pri ktorých dochádza prioritne k aplikácii policajného práva, ktoré ešte stále radíme do oblasti správneho práva, pričom spravujúcim subjektom je štát a v jeho mene vystupujúci útvar Policajného zboru (napríklad Okresné riaditeľstvo Policajného zboru) a tieto činnosti sa realizujú vo vzťahu k spravovaným osobám, t.j. k fyzickým a právnickým osobám. „*Policajno-administratívna činnosť je systemizované, predvídateľné a odôvodniteľné správanie kompetentných fyzických osôb (napríklad príslušníci polície) v danom priestore a čase za účelom splnenia zámerov, cieľov a úloh stanovených právnymi normami.*“²⁵ Pri výkone policajno-administratívnych činností častokrát dochádza k prirodzeným sporom, kedy spravovaná osoba nesúhlasí s postupom príslušníka Policajného zboru, pričom tieto spory sa z roviny správneho konania dostávajú až do roviny súdneho konania, kedy o príslušných policajno-správnych činnostiach nakoniec rozhoduje predovšetkým správny súd. **Objektom** nášho výskumu budú teda policajno-správne, respektíve policajno-administratívne činnosti realizované útvarmi Policajného zboru patriace pod pôsobnosť Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. **Predmetom** nášho výskumu budú súdne

²¹ CIBULKA, Ľ. a kol. *Štátoveda*, s. 233.

²² Pri odkaze inej literatúry na čl. 2 ods. 2 Civilného sporového poriadku je podľa nášho názoru potrebné mať na pozore, že v zmysle formálno-systematického výkladu je čl. 2 Civilného sporového poriadku možné považovať len za preambulu samotného Civilného sporového poriadku nie doslovne záväzný text zákona. Dôvodom je, že v zmysle legislatívno-technických pokynov, ktoré obsahujú Legislatívne pravidlá vlády Slovenskej republiky sa právne predpisy delia na paragrafy a len ústavné zákony na články. Podobná argumentácia je aj v uznesení Národnej rady Slovenskej republiky č. 19/1997 Z. z. v ktorom sú obsiahnuté legislatívne pravidlá tvorby zákonov. Pozri viac aj: CIBULKA, Ľ. a kol. *Teória a prax legislatívy*, s. 140-141. Na druhej strane, v rokovacom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky máme zakotvenú existenciu judikátornej rady, lenže ten je taktiež prijatý ako uznesenie č. 424/2022, ktoré bolo uverejnené v Zbierke zákonov.

²³ FILKORN, V. *Povaha súčasnej vedy a jej metódy*, s. 12.

²⁴ BALGA, J. Policajná správa. In: HAŠANOVÁ, J., J. BALGA a P. ANDOROVÁ. *Policajná správa*. 3. aktualizované vydanie, s. 26.

²⁵ BALGA, J. Policajná správa. In: HAŠANOVÁ, J., J. BALGA a P. ANDOROVÁ. *Policajná správa*. 3. aktualizované vydanie, s. 26.

rozhodnutia správnych súdov, ktoré boli vydané v oblasti správneho práva a ktorých meritom je konkrétna policajno-administratívna činnosť. **Hlavným cieľom** nášho výskumu je analyzovať ustálenú rozhodovaciu činnosť správnych súdov v oblasti policajno-správnych činností. Vedľajším cieľom nášho výskumu je načrtnúť odporúčania pre orgány policajnej správy a jednotlivé policajné útvary realizujúce policajno-správne činnosti. Dopracovanie sa k tomuto cieľu bude vyžadovať stanovenie a pochopenie jednotlivých vybraných policajno-správnych činností.

Náš výskum sa realizuje v oblasti bezpečnostných vied, nakoľko policajno-správna činnosť sa môže interpretovať aj ako správno-bezpečnostná činnosť, ktorá je súčasťou teórie policajno-bezpečnostnej činnosti, ako jednej z teórií bezpečnostných vied. „*Predmetom správno-bezpečnostnej činnosti sú spoločenské vzťahy vznikajúce, meniace sa a zanikajúce najmä v oblasti ochrany verejného poriadku a bezpečnosti, v ktorých ako subjekty vystupujú policajno-bezpečnostné orgány.*“²⁶ Ide teda o prienik právnych a policajných vied, ktoré bývajú označované ako policajno-justičné vedy a tvoria časť vied o vnútornej bezpečnosti.²⁷

Predmetom nášho výskumu síce budú rozhodnutia správnych súdov, no k vybraniu adekvátnej vzorky budeme potrebovať analyzovať aj jednotlivé **subjekty policajnej správy**, ktoré vystupujú v pozícii **spravujúceho subjektu**, ktorý vydal individuálny správny akt, ktorý bol následne napadnutý opravnými prostriedkami a ďalej bol napadnutý spravovanou osobou prostriedkami správneho súdnictva. Týmto spravujúcimi subjektami budú najmä krajské a okresné riaditeľstvá Policajného zboru, obvodné oddelenia Policajného zboru, Prezídium Policajného zboru a Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície ako organizačné útvary zastrešené Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky. Aj tieto útvary budú považované za objekty v istom čase skúmania. „*Z hľadiska teórie uvádzaný subjekt sa stáva objektom skúmania v prípadoch kedy vykonáva činnosti považované za bezpečnostno-policajné napríklad prostredníctvom obecnej polície.*“²⁸ K policajno-správnym činnostiam, t.j. k činnostiam Policajného zboru na úseku verejnej správy, patrí najmä správa na úseku strelných zbraní a streliva, správa na úseku cestnej premávky, správa na úseku občianskych preukazov, správa na úseku cestovných dokladov, správa na úseku štátnych hraníc, správa na úseku pobytu cudzincov na území Slovenskej republiky, správa na úseku azylu, správa na úseku súkromnej bezpečnosti, či správa na úseku ochrany utajovaných skutočností.²⁹

3 Analýza a syntéza jednotlivých rozhodnutí súdov a určovanie *stare decisis*

3.1 Rozsudok Správneho súdu v Košiciach sp. zn. PO-3Sa/18/2022 z dňa 10.4.2024, ktorý odpovedá na právny problém, či musí byť tzv. zelená karta o povinnom zmluvnom poistení predložená pri kontrole príslušníkom Policajného zboru výlučne v listinnej forme

Policajno-administratívnou činnosťou v tomto prípade je dohľad nad dodržiavaním povinností vodiča podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení³⁰ a podľa zákona o cestnej

²⁶ PORADA, V. a kol. *Bezpečnostní vědy. Úvod do teorie, metodologie a bezpečnostní terminologie*, s. 247.

²⁷ Pozri: MURDZA, K. *Metodológia vedy a metodika vedeckého poznávania*, s. 82.

²⁸ BALGA, J. Policajná správa a policajné právo. In: FELCAN, M. a kol. *Racionalizácia verejnej správy*, s. 54.

²⁹ Pozri viac: HAŠANOVÁ, J., J. BALGA a P. ANDOROVÁ. *Policajná správa. 3. aktualizované vydanie*, 350 s.

³⁰ *Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.*

premávke.³¹ Ako sme už v nadpise uviedli, Správny súd Košice sa zaoberal prípadom, v ktorom bol vodič uznaný vinným za to, že pri kontrole nepredložil doklad o povinnom zmluvnom poistení (tzv. zelenú kartu) v papierovej forme, hoci ju mal k dispozícii v elektronickej podobe (ako súbor vo formáte PDF v e-maile). Hliadka Obvodného oddelenia Policajného zboru Chminianska Nová Ves na ceste vykonala kontrolu, pri ktorej požadovali predloženie zelenej karty výhradne v papierovej podobe. Vodič pri dopravnej kontrole predložil e-mail, ktorý policajti neakceptovali, pričom však vodič trval na tom, že e-mailová komunikácia je postačujúca, nakoľko zákon striktné neuvádza papierovú formu. Orgánmi vykonávajúcimi policajno-správnou činnosť v prvom stupni boli Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Prešove, Okresný dopravný inšpektorát v Prešove, Oddelenie bezpečnosti cestnej premávky a dopravných evidencií. Druhostupňovými orgánmi vykonávajúcimi policajno-administratívnu činnosť boli Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Prešove, Krajský dopravný inšpektorát, Oddelenie bezpečnosti cestnej premávky. Orgány verejnej správy (orgán prvého aj druhého stupňa) považovali za jedinou prípustnú formu zelenú kartu v listinnej podobe. Správny súd však ich výklad odmietol a rozhodol, že zákon neustanovuje výlučne papierovú formu tohto dokladu. V zmysle § 18 ods. 1 zákona o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov³² má vodič povinnosť mať pri sebe zelenú kartu a na výzvu ju predložiť, no zákon neurčuje jej formu. Súd dospel k záveru, že elektronická forma zelenú kartu nevylučuje, ak je možné ňou preukázať existenciu poistenia. Zároveň pripomenul ústavný princíp zákonnosti zakotvený v čl. 2 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého štát nemôže nútiť jednotlivca konať niečo, čo zákon výslovne neukladá.

Uvedený rozsudok **nemožno považovať za *stare decisis*, ale možno ho považovať za *precedens***, pričom **možno dôvodne očakávať, že v budúcnosti sa správne súdy priklonia k právnomu názoru tohto súdu**. Z tohto dôvodu je vhodné, aby sa príslušníci Policajného zboru s uvedeným rozsudkom oboznámili, nielen pre snahu vyhnúť sa sporu ale pre zákonné vykonávanie svojich činností. *Ratio decidendi* v tomto rozsudku je možné konštruovať ako tvrdenie, že žiadne zákonné ustanovenie neukladá povinnosť predložiť tzv. zelenú kartu (doklad o povinnom zmluvnom poistení motorového vozidla) výlučne v listinnej (papierovej) forme. Elektronická podoba je rovnocenná, pokiaľ napĺňa účel právnej normy, teda preukázanie existencie platného poistenia. V rámci *orbiter dictum* sa súd zaoberal správno-právnou problematikou verejných listín, pričom uviedol, že **verejné listiny ako občiansky preukaz či vodičský preukaz majú odlišný charakter od zelenej karty, lebo sú opatrené ochrannými prvkami, zatiaľ čo zelená karta je jednoduchý čiernobiely dokument bez ochrany** a nepovažuje sa za verejnú listinu.³³

Zhrnutie a odporúčanie pre prax tkvie v tom, že príslušník Policajného zboru si musí byť vedomý, že vodič nie je povinný preukazovať existenciu povinného zmluvného poistenia výhradne papierovou zelenou kartou. Ak doklad existuje v elektronickej podobe a jeho pravosť je overiteľná, mal by byť uznaný ako riadny doklad pri cestnej kontrole. Orgány Policajného zboru musia pri výkone kontrol rešpektovať ústavný princíp zákonnosti a

³¹ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

³² § 18 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

³³ Pozri bod 40 v rozsudku Správneho súdu v Košiciach sp. zn. PO-3Sa/18/2022 z dňa 10.04.2024.

účel právnej normy, ktorým je preukázanie existencie poistenia – nie forma jeho preukázania. Ak zákon neustanovuje výslovne listinnú formu, jej požadovanie je nezákonné. Z tohto rozsudku vyplýva povinnosť verejnej správy interpretovať právne normy spôsobom, ktorý je v súlade s princípom právneho štátu.

3.2 Dôkazná hodnota výpovede príslušníka Policajného zboru v správnom trestaní – analýza judikátov v kontexte priestupkového konania

V tejto časti vedeckej štúdie sa venujeme policajno-správnej činnosti v priestupkovom konaní, t.j. policajno-bezpečnostným činnostiam s prvkami represívnej správnej právomoci. Keďže na *stare decisis* logicky nepostačuje len jedno rozhodnutie správneho súdu, analyzovali sme oblasť policajno-správnej činnosti, pri ktorej sa uplatňuje správne právo a to oblasť kedy policajt vystupuje ako svedok v oblasti správneho práva.

K tomuto právnemu problému sme analyzovali 31 rozsudkov od roku 2010 do roku 2025, pričom najvýznamnejšie z nich boli:

- *Rozsudok Správneho súdu v Košiciach sp. zn. 6Sa/2/2023 z dňa 04.07.2023.*
- *Rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 1Asan/1/2020 z dňa 01.12.2021.*
- *Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Asan/31/2019 z dňa 01.07.2020.*
- *Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Asan/4/2018 z dňa 04.04.2019.*
- *Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Asan/1/2016 z dňa 12.04.2017.*
- *Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Asan/12/2017 z dňa 13.12.2018.*
- *Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6S/85/2016 z dňa 08.03.2017.*
- *Rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Sa/15/2017 z dňa 28.11.2017.*
- *Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8Sa/84/2021 z dňa 01.12.2021.*
- *Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. BA-4Sa/48/2019 z dňa 24.09.2020.*

V skúmaných rozsudkoch sme zistili určitú tendenciu vývoja názoru súdov na svedeckú výpoveď policajta uznávanú ako dôkaz. Staršie rozhodnutia z rokov 2010 až 2016 sú často menej prísne voči výpovediam policajtov. Vo viacerých prípadoch boli uznávané aj ako osamotený dôkaz (napríklad *rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6S/3/2015 z dňa 22. 06. 2016* alebo *rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2S/76/2014 z dňa 26. 08. 2015*). Od roku 2018 nastal výrazný posun v dôraznejšom vyžadovaní objektívnosti dôkazov a kontradiktórnosti, najmä pod vplyvom rozsudkov Najvyššieho súdu a Najvyššieho správneho súdu.³⁴ Aktuálne rozhodnutia v rokoch 2020 až 2025 už posilňujú štandard dokazovania, ochranu práv obvineného a zdôrazňujú nutnosť, aby výpoveď nebola jediným dôkazom v prípade sporu o skutok. Vo svojich rozhodnutiach sa odvolávajú na rozsudky vyšších súdov, napríklad na *rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžd/39/2012 z 20. februára 2014*.

Na základe našej analýzy môžeme určiť dôvody, kedy výpoveď policajta ako svedka nepostačuje. Prvým dôvodom je, že výpoveď je účelová, rozporuplná alebo všeobecná (napr. len že „videl porušenie zákona“). Druhým dôvodom je, že obvinený namieta skutkový stav konkrétnymi skutočnosťami a v danom prípade je navyše absencia ďalších dôkazov, ako napríklad fotodokumentácie, merania, svedkov, videá a podobne. Tretím dôvodom je, že správny orgán nevykonal výsluch policajtov a iba sa opiera o úradný záznam.³⁵ Štvrtým

³⁴ Pozri viac napríklad *Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Asan/31/2019 z dňa 25. 03. 2021*.

³⁵ Pozri viac *rozsudok Správneho súdu v Košiciach sp. zn. 6Sa/2/2023 z dňa 11. 03. 2025*.

dôvodom je, ak konanie prebiehalo iba formalisticky bez riadneho dokazovania.³⁶ Niektoré z podmienok sú už odbornej verejnosti dlhšiu dobu známe. „*Správny orgán je povinný v rámci odôvodnenia rozhodnutia svoje rozhodnutie riadne argumentačne podporiť, pričom táto podmienka nie je splnená v prípadoch, keď správny orgán len v rozhodnutí konštatuje, aké dôkazné prostriedky vykonal.*“³⁷

Naopak, ak by mal byť policajt jediným svedkom, je potrebné, aby boli naplnené tieto podmienky:

- neexistujú rozpory medzi výpoveďami viacerých zasahujúcich policajtov,
- účastník konania nepredloží dôveryhodné a konkrétne spochybnenie tvrdenia policajta,
- výpoveď je logická, presná, vnútorne konzistentná a korešponduje s inými skutočnosťami (napr. úradný záznam, kontext situácie),
- správny orgán výpoveď riadne vyhodnotí, a nie len opisne preberie,
- dôkazné bremeno nebolo neprípustne prenesené na obvineného.³⁸

V tomto prípade sme objavili *stare decisis* slovenských súdov v otázke dôkaznej hodnoty výpovede príslušníka Policajného zboru v správnom trestaní. Z ustálenej judikatúry Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že výpoveď policajta **môže byť použitá ako jediný dôkaz** v priestupkovom alebo v konaní o správnom delikte, **avšak len za predpokladu, že je konkrétna, logická, konzistentná a nebola vyvrátená iným dôkazom alebo dôvodnou obhajobou. Ak obvinený skutkový stav spochybni a správny orgán nevykoná ďalšie dôkazy, výpoveď policajta ako osamotený dôkaz nepostačuje na uznanie viny.** Súdby zároveň zdôrazňujú, že nie je možné automaticky prisudzovať vyššiu dôkaznú hodnotu výpovedi len preto, že ju podáva príslušník Policajného zboru ako verejný činiteľ. Význam má skôr obsah výpovede a jej kvalita než formálny status osoby, ktorá ju podáva.

Z tohto dôvodu pre prax **odporúčame**, aby príslušníci Policajného zboru **zabezpečovali aj ďalšie podporné dôkazy** (fotografie, video, GPS záznam, svedkovia).³⁹ Ich výpoveď by mala byť vždy konkrétna, detailná a konzistentná. Súdby totiž neuznávajú výpoveď policajta ako dôkaz len z dôvodu jeho postavenia, ale hodnotia ju podľa jej presvedčivosti a objektívnosti. V konečnom dôsledku tak musí byť dodržaná zásada *in dubio pro reo*.

3.3 *Stare decisis* vo veciach zaistenia

Ak by sme si selektovali rozsudky správnych súdov za obdobie posledných troch rokov, veľmi rýchlo dôjdeme k záveru, že jednou z najčastejších policajno-správnych činností o ktorých súdy rozhodovali, a pri ktorých sa správne súdy odvolávali na predchádzajúce rozhodnutia vyšších súdov, boli policajno-administratívne činnosti vo veciach zaistenia. „*Zaistenie cudzinca predstavuje zásah do základných práv cudzinca, osobitne do práva na slobodu. Ide o zásah, ktorý by mal spĺňať určité kritériá stanovené medzinárodným, európskym a vnútroštátnym právom.*“⁴⁰ Rozsiahla judikatúra na tomto úseku vyplýva práve zo zásahu do

³⁶ Pozri viac rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 14S/75/2015 z dňa 05. 05. 2016.

³⁷ POTÁŠCH, P., J. HAŠANOVÁ, J. VALLOVÁ, J. MILUČKÝ a D. MEDŽOVÁ. *Správny poriadok. Komentár*, s. 305.

³⁸ Pozri viac Rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 1Asan/1/2020 z dňa 01.12.2021.

³⁹ Pozri rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžo/173/2010 z 28. apríla 2011.

⁴⁰ ŠKRINÁR, T. Vybraná judikatúra vo veci zaistenia cudzincov. In: *Projustice: vedecko-odborný internetový časopis pre právo a bezpečnostné vedy*. Roč. 10, č. 17. december 2021, s. 1-26.

práva na slobodu. „*Postavenie cudzincov na území štátu je nevyhnutné limitovať prostredníctvom právnych vzťahov v zmysle právnych noriem.*“⁴¹ Z hľadiska policajnej správy možno zaistenie chápať ako „*administratívnoprávny úkon, ktorým sa cudzincovi za taxatívne stanovených podmienok obmedzuje osobná sloboda.*“⁴² Policajné orgány, ktoré aplikáciou správneho práva obmedzujú osobnú slobodu, musia svoju činnosť vykonávať v súlade s čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky.

V tejto časti štúdie sa na existenciu *stare decisis* pozrieme trochu inou optikou. Analyzovali sme celkovo 25 rozhodnutí správnych súdov, ktoré boli vydané v rokoch 2023 až 2025 a súviseli s problematikou zaistenia. Takmer v každom rozhodnutí súdu bol odkaz na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky a aj judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a judikatúru Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky. Nie všade však súd vyslovene uviedol konkrétny názov judikátu no uviedol napríklad len doslovné znenie z iného judikátu, bez toho aby sa na neho vyslovene odvolal (viď tabuľka č. 1).

Analyzovaný rozsudok sp. zn.	<i>Ratio decidendi</i>	Odvolávanie sa na <i>stare decisis</i>
4Saz/7/2023 z dňa 27. 11. 2023	Neexistencia účelnosti a efektívnosti zaistenia, keďže nebolo preukázané, že vyhostenie je vôbec možné a realizovateľné.	- nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 264/09-81 zo dňa 19.10.2010. - V zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, aby pozbavenie osobnej slobody v zmysle čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo zákonné, musí byť efektívne a účelné.
1Saz/4/2023 z dňa 7. 11. 2023	Rozhodnutie o zaistení nebolo dostatočne odôvodnené z hľadiska účelnosti a efektívnosti zaistenia a absentovalo preskúmanie vyhostiteľnosti osoby.	- Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sža/31/2014 zo dňa 02.09.2014 „Správny orgán už v čase zaistenia cudzinca musí mať k dispozícii informácie o krajine, do ktorej má byť osoba vyhostená.“ - Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Szak/4/2020 - „Ak chýba údaj o krajine vyhostenia aj v rozhodnutí o zaistení, nie je možné overiť vyhostiteľnosť, účel a dĺžku zaistenia.“ - Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva – Muskhadzhiyeva v. Belgicko a Popov v. Francúzsko
1Saz/6/2023 z dňa 14. 11. 2023	Správny orgán nedostatočne posúdil reálnu vyhostiteľnosť žalobcu a neodôvodnil účelnosť a efektívnosť zaistenia.	- Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sža/31/2014 zo dňa 02.09.2014 - Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Szak/4/2020 - Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva – napr. Muskhadzhiyeva a Popov
3Saz/1/2023 z dňa 20. 11. 2023	Rozhodnutie o zaistení neobsahovalo náležité a konkrétne odôvodnenie účelnosti a efektívnosti zaistenia. Žalovaný nepreskúmal, či je	- nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 264/09-81 zo dňa 19.10.2010. - Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sža/31/2014 zo dňa 02.09.2014

⁴¹ DORKO, J. a J. BALGA. Systém prameňov práva Európskej únie, upravujúci kontrolu pobytu cudzincov štátnymi orgánmi členských štátov. In: *Justičná revue*, 2020. Roč. 72. č. 5, s. 668-680.

⁴² BALGA, J. Správa na úseku pobytu cudzincov na území Slovenskej republiky. In: HAŠANOVÁ, J., J. BALGA, a P. ANDOROVÁ. *Policajná správa*. 3. aktualizované vydanie, s. 267.

	vyhostenie vôbec možné, čím porušil požiadavky § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov.	- Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva – Saadi v. Spojené kráľovstvo, Muskhadzhiyeva v. Belgicko a Popov v. Francúzsko
3Saz/3/2023 z dňa 4. 12. 2023	Správny orgán nedostatočne preskúmal a neodôvodnil účelnosť zaistenia, najmä reálnosť vyhostenia žalobcu, čím porušil § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov.	- nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 264/09-81 zo dňa 19.10.2010. - Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sža/31/2014 zo dňa 02.09.2014 - Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva – Saadi v. Spojené kráľovstvo, Muskhadzhiyeva v. Belgicko a Popov v. Francúzsko
4Saz/2/2023 z dňa 31. 10. 2023	Žalovaný nepreukázal účelnosť a efektívnosť zaistenia – konkrétne, že by vyhostenie žalobcu do krajiny pôvodu (Turecko) bolo možné, a nijako neposúdil možné prekážky takéhoto vyhostenia.	- nie je citovaná žiadna konkrétna judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ani Európskeho súdu pre ľudské práva, iba sa všeobecne odvoláva na „ustálenú judikatúru“ bez konkrétneho označenia
4Saz/4/2023 z dňa 8. 11. 2023	Zaistenie je nezákonné, ak správny orgán nepreverí reálnu vyhostiteľnosť osoby (účel a efektívnosť zaistenia)	- neuvádza konkrétno súdne rozhodnutie ale v bode č. 19 doslovne cituje nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 264/09-81 zo dňa 19.10.2010.
5Saz/7/2023 z dňa dňa 5. 12 2023	Rozhodnutie o zaistení bolo nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené z hľadiska účelnosti a efektívnosti zaistenia, keďže správny orgán nepreukázal, že vyhostenie do krajiny pôvodu je reálne vykonateľné	- odvoláva na rozhodovaciu prax Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (Mubilanzila v. Belgicko)

Tabuľka č. 1: Názorný príklad porovnávania rozhodnutí súdov a hľadanie vzájomného stare decisis, ktorý sme realizovali pri tvorbe našej štúdie. Zdroj: autor.

Naším výskumom sme preukázali, že pri určitých policajno-správnych činnostiach už jestvuje *de facto* ustálená rozhodovacia činnosť súdov v obdobných prípadoch. Pri zhodnom *ratio decidendi* sa v niektorých nami skúmaných oblastiach objavilo poukázanie na *stare decisis* vyšších a iných súdov.

Záver

Výsledky nášho výskumu potvrdzujú, že v oblasti policajno-správnych činností dochádza v slovenskej justičnej praxi k uplatňovaniu rozhodnutí súdov spôsobom, ktorý možno v určitých prípadoch považovať za napĺňanie zásady *stare decisis* v jej oslabenej, presvedčivej forme. Analýza judikatúry správnych súdov ukázala, že najmä v oblastiach ako je správne trestanie a zaistenie cudzincov existuje stabilná a opakovaná rozhodovacia činnosť, ktorá formuje očakávania spravujúcich subjektov aj spravovaných osôb.

Hoci slovenský právny poriadok naďalej neuznáva súdne rozhodnutia ako formálny prameň práva (s výnimkou judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky), prax ukazuje, že ustálená judikatúra významne ovplyvňuje rozhodovanie orgánov verejnej správy, ako aj samotných súdov. Tento trend je odrazom požiadavky právneho štátu na právnu istotu, predvídateľnosť a rovnosť pred zákonom. Súdny preto prirodzene nadobúdajú pomyslený „normotvorný vplyv“ v oblastiach, kde pozitívne právo neposkytuje jednoznačný výklad alebo nereflektuje spoločenskú realitu. **Z praktického hľadiska považujeme za nevyhnutné, aby**

orgány Policajného zboru dôsledne sledovali aktuálnu judikatúru správnych súdov a zohľadňovali ju pri výkone policajno-správnych činností. Zároveň odporúčame posilnenie právneho vedomia príslušníkov Policajného zboru vykonávajúcich verejnú správu v oblasti významu súdnych rozhodnutí ako prostriedku výkladu práva. Z vedeckého hľadiska sa domnievame, že právna teória v kontinentálnom systéme by mala reflektovať meniacu sa úlohu judikatúry a venovať väčšiu pozornosť jej praktickým účinkom avšak mala by dbať aj na jej úlohu systematicky a nevyvrátiteľne vysvetliť úlohu objektívneho práva vo oblasti rozhodnutí súdov. Princíp *stare decisis*, hoci sa historicky viaže na anglosaské právo, sa v praxi slovenských súdov čoraz častejšie uplatňuje ako nástroj právnej istoty, ktorého význam bude do budúcnosti pravdepodobne narastať.

Literatúra

- A döntvényjog alakulása a kezdetektől 1949-ig. In: *konyvtar.parlament.hu*. [online]. 2025. [cit. 22. júla 2025]. Dostupné na internete: <https://konyvtar.parlament.hu/web/orszaggyulesi-konyvtar/dontvenyjog>
- Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch (ABGB). In: *jusline.at*. [online]. 2025. [online]. [cit. 25. júla 2025]. Dostupné na internete: <https://www.jusline.at/gesetz/abgb>
- BALGA, Jozef. Policajná správa a policajné právo. In: FELCAN, Miroslav a kol. *Racionalizácia verejnej správy*. Hodonín: Evropský ústav práva a súdného inžinýrství, 2019. s. 54. ISBN 978-80-906601-9-2.
- BALGA, Jozef. Policajná správa. In: HAŠANOVÁ, Janka, Jozef BALGA a Petra ANDOROVÁ. *Policajná správa. 3. aktualizované vydanie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. s. 26. ISBN 978-80-7380-910-2.
- BALGA, Jozef. Správa na úseku pobytu cudzincov na území Slovenskej republiky. In: HAŠANOVÁ, Janka, Jozef BALGA a Petra ANDOROVÁ. *Policajná správa. 3. aktualizované vydanie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. s. 267. ISBN 978-80-7380-910-2.
- BUZALKA, Ján. *Teória bezpečnostných rizík*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2012. s. 7. ISBN 978-80-8054-547-5.
- CIBULKA, Ľubor a kol. *Teória a prax legislatívy*. Bratislava: Právnická fakulta, Univerzity Komenského v Bratislave, 2013. s. 140-141. ISBN 978-80-7160-331-3.
- CIBULKA, Ľubor a kol. *Štátoveda*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2017. s. 233. ISBN 978-80-7160-448-8.
- ĎORKO, Juraj a Jozef BALGA. Systém prameňov práva Európskej únie, upravujúci kontrolu pobytu cudzincov štátnymi orgánmi členských štátov. In: *Justičná revue*, 2020. Roč. 72. č. 5 s. 668-680. ISSN 1335-6461.
- FÁBRY, Branislav, Rudolf KASINEC a Miroslav TURČAN. *Teória práva. Druhé prepracované vydanie*. Bratislava: Právnická fakulta Univerzity Komenského, 2019. s. 131. ISBN 978-80-7160-506-5.
- FILKORN, Vojtech. *Povaha súčasnej vedy a jej metódy*. Bratislava: Filozofický ústav, Slovenská akadémia vied, 1998, s. 12. ISBN 80-224-0564-7.
- HAŠANOVÁ, Janka, Petra ANDOROVÁ, P. a kol. *Vplyv rozhodnutí súdov na bezpečnostnoprávnu činnosť Policajného zboru vo verejnej správe : Projekt medzinárodnej vedeckovýskumnej úlohy*. 1. vyd. Bratislava: Akadémia Policajného zboru, 2024. 36 l. Výsk. 274.
- HAŠANOVÁ, Janka, Jozef BALGA a Petra ANDOROVÁ. *Policajná správa. 3. aktualizované vydanie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. 350 s. ISBN 978-80-7380-910-2.

- KÁČER, Marek. *Prečo zotrvať pri rozhodnutom. Teória záväznosti precedentu*. Praha: Leges, 2013. s. 16. ISBN 978-80-7502-011-6.
- KNAPP, Viktor. *Vedecká propedeutika*. Bratislava: Právnická fakulta Univerzity Komenského, 1993. s. 46. ISBN 80-7160-042-3.
- KÜHN, Zdeněk. Doktrína stare decisis v zemích common law. In: *Právnik*, 1999. č. 8. s. 690.
- MADARA, Zdeněk. a kol. *Právnický slovník A-O*. 1. diel. Praha: Orbis, 1978. s. 324.
- MURDZA, Karol. *Metodológia vedy a metodika vedeckého poznávania*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2022. ISBN 978-80-8054-954-1.
- NESVADBA, Antonín a Anna ZACHOVÁ. *Teória štátu a práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. s. 145. ISBN 978-80-7380-464-0.
- PORADA, Viktor a kol. *Bezpečnostní vědy. Úvod do teorie, metodologie a bezpečnostní terminologie*. Plzeň: vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2019. s. 247. ISBN 978-80-7380-758-0.
- POTÁSCH, Peter, Janka HAŠANOVÁ, Jana VALLOVÁ, Jozef MILUČKÝ a Daniela MEDŽOVÁ. *Správny poriadok*. Komentár. 3. vyd. Bratislava: C.H.Beck, 2018. s. 305. ISBN 978-80-7400-773-6.
- PRUSÁK, Josef. *Teória práva*. Krásno nad Kysucou: Absynt, 2023. s. 419. ISBN 978-80-8224-006-4.
- SOULE, Carrol Charles. Stare decisis in continental Europe. In: *The Green Bag*. Boston: Boston Book Company, 1907. Zväzok 19, č. 8, august 1907. s. 460-461.
- ŠKRINÁR, Tomáš. Vybraná judikatúra vo veci zaistenia cudzincov. In: *Projustice : vedecko-odborný internetový časopis pre právo a bezpečnostné vedy*. Roč. 10, č. 17. december 2021. s. 1-26. ISSN 1339-1038.
- VETEŠNÍK, Pavel. *Správni soudnictví v ČSR v letech 1918 – 1938 v evropském kontextu*. Dizertačná práca. Praha: Právnická fakulta, Univerzita Karlova, 2018. s. 44.
- Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.*
- Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.*

Keywords: case law, court decisions, Police Force, public administration, police-administrative activities, stare decisis, ratio decidendi, police-administrative activities, police administration

Summary

This study explores the role and practical application of stare decisis within the context of police-administrative activities in the Slovak Republic. Although court decisions are not formally recognized as a source of law in the Slovak legal system, the analysis of case law reveals an emerging trend towards de facto precedent, particularly in areas where legal norms are vague or silent. The research focuses on administrative activities of the Police Force, such as traffic enforcement, administrative offences, and the detention of foreigners, and evaluates the consistency and reasoning of court rulings in these domains. Through the identification of ratio decidendi and the examination of repeated judicial arguments, the study confirms the growing influence of judicial decisions on the conduct of public administration and law

enforcement bodies. The findings suggest that Slovak legal practice, while formally rooted in the continental legal tradition, is gradually incorporating elements of judicial precedent as a means to strengthen legal certainty and the rule of law.

*kpt. PhDr. JUDr. Ondrej Blažek, PhD.
Akadémia Policajného zboru v Bratislave
Katedra správneho práva
e-mail: ondrej.blazek@akademiapz.sk*

Recenzenti: prof. JUDr. Ing. Bernard Pekár, PhD.,
mjr. Ing. Vincent Holubiczky, PhD.